

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR BANKO LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-05-26 Nr. 429-182
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo X.X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir banko *Luminor Bank AS* veikiančio per skyrių Lietuvoje, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

Nustatyta:

Pareiškėjas ir bankas sudarė penkias kredito sutartis (2011 m. spalio 24 d., 2012 m. spalio 25 d. (buvo sudarytos dvi kredito sutartys), 2014 m. balandžio 22 d. ir 2014 m. balandžio 30 d. (toliau visos kartu – kredito sutartys), pagal jas bankas pareiškėjui suteikė kreditus studijų kainai sumokėti ir gyvenimo išlaidoms padengti. Kredito sutartyse nustatyta, kad kredito gražinimo diena – kiekvieno mėnesio 26 diena (arba kita po jos darbo diena). Kredito gražinimo įmokos nurašomos iš pareiškėjo sąskaitos banke.

2020 m. kovo 26 d., įmokos mokėjimo dieną, pareiškėjo banko sąskaitoje nebuvo pakankamai lėšų kredito įmokoms pagal kredito sutartis padengti. Pareiškėjas 2020 m. balandžio 9 d. 17 val. 29 val. į savo sąskaitą banke pervedė 104 Eur sumą kredito įmokoms pagal kredito sutartis padengti, o bankas pareiškėjo mokėjimą į pareiškėjo sąskaitą banke įskaitė 2020 m. balandžio 14 d. (balandžio 10–13 d. buvo šventinis laikotarpis). Kadangi pareiškėjas vėlavo sumokėti kredito įmokas, jam buvo pritaikyti delspinigiai bei 5,79 Eur skolos administravimo mokestis už kiekvieną kredito sutartį, taigi, visas apskaičiuotas skolos administravimo mokestis – 28,95 Eur, 2020 m. balandžio 14 d. buvo nurašytas iš pareiškėjo banko sąskaitos.

2020 m. rugpjūčio 26 d. pareiškėjo banko sąskaitoje nebuvo pakankamai lėšų kredito įmokoms padengti. Pareiškėjas 2020 m. rugsėjo 10 d. papildė savo sąskaitą banke 34 Eur. Kadangi pareiškėjas vėlavo sumokėti kredito įmokas, jam buvo priskaičiuoti delspinigiai bei 5,79 Eur skolos administravimo mokestis už kiekvieną kredito sutartį. Kadangi pareiškėjo banko sąskaitoje esančių lėšų pakako tik daliai (3,95 Eur) skolos administravimo mokesčio padengti, visa skolos administravimo mokesčio suma buvo nurašyta 2020 m. spalio 9 d., kai pareiškėjo banko sąskaitoje buvo pakankamai lėšų. Iš viso 2020 m. rugsėjo 10 d. ir 2020 m. spalio 9 d. iš pareiškėjo banko sąskaitos buvo nurašyta 28,95 Eur skolos administravimo mokesčio suma. Bendra iš pareiškėjo banko sąskaitos 2020 m. balandžio 14 d., 2020 m. rugsėjo 10 d. bei 2020 m. spalio 9 d. nurašyta skolos administravimo mokesčio suma – 57,90 Eur.

Pareiškėjas kreipimesi dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo teigia, kad dėl banko sistemos klaidų jo pervesti pinigai kredito įmokoms padengti laiku nepatenka į jo sąskaitą banke ir dėl to pareiškėjui yra taikoma bauda (skolos administravimo mokestis). Pareiškėjas teigia, kad 2020 m. balandžio 9 d. iš sąskaitos, esančios AB SEB banke, į savo sąskaitą banke pervedė 104 Eur sumą kredito įmokoms gražinti, tačiau bankas pareiškėjo mokėjimą įskaitė tik 2020 m. balandžio 14 d. Pareiškėjas teigia, kad dėl to jam nepagrįstai buvo pritaikytas 23,16 Eur skolos administravimo mokestis.

Pareiškėjas taip pat teigia, kad 2020 m. rugpjūčio 10 d. į savo sąskaitą banke pervedė 34 Eur, tačiau bankas jam jokios baudos nepritaikė, o jau 2020 m. rugsėjo 10 d. pareiškėjui pervedus lėšas į savo banko sąskaitą, nepaisydamas to, kad jos tą pačią dieną buvo įskaitytos į banko sąskaitą, bankas vis tiek pritaikė 28,95 Eur skolos administravimo mokestį. Pareiškėjas prašė rekomenduoti bankui gražinti neteisėtai nuskaitytą 52,11 Eur skolos administravimo mokestį.

Bankas pateiktame atsiliepime Lietuvos bankui paaiškino, kad pareiškėjas nuolat vėluoja

sumokėti įmokas pagal kredito sutartyse nustatytus kredito grąžinimo grafikus. Kredito sutartyse pateikiamuose kredito grąžinimo grafikuose nustatyta, kad pareiškėjas kredito grąžinimo įmoką turi sumokėti kiekvieno mėnesio 26 dieną (o jeigu įmokos mokėjimo diena yra ne darbo diena, tada kita po jos darbo diena), tačiau pareiškėjas kredito įmokas nuolat moka kiekvieno mėnesio 9 arba 10 dieną, taip nuolat pažeisdamas kredito sutartyse nustatytą kredito įmokų grąžinimo grafiką.

Bankas paaiškino, kad visų kredito sutarčių 38 punkte nustatyta, kad „kredito gavėjui netinkamai vykdant sutartyje numatytus įsipareigojimus, ko pasekoje susidaro pradelsti mokėjimai viršijantys 10 Lt arba ekvivalentu eurais, kredito gavėjas įsipareigoja kiekvienu atveju susidarius tokio dydžio pradelstiems mokėjimams sumokėti bankui susidariusios skolos administravimo mokestį lygų 20 litų arba ekvivalentu eurais.“ Bankas taip pat paaiškino, kad skolos administravimo mokestis pritaikomas tik tada, kai įmoką vėluojama mokėti 15 kalendorinių dienų ir daugiau. Pareiškėjas buvo pradėjęs mokėti ir 2020 m. liepos 26 d. įmoką, tačiau bankas nepritaikė skolos administravimo mokesčio, nes pradėsimas neviršijo 15 kalendorinių dienų.

Atsižvelgdamas į pirmiau nurodytas aplinkybes, bankas teigia, kad pagrįstai iš pareiškėjo banko sąskaitos nurašė 57,90 Eur skolos administravimo mokestį, ir prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Pareiškėjo ir banko ginčas kilo dėl to, ar bankas pagrįstai iš pareiškėjo banko sąskaitos nurašė 57,90 Eur skolos administravimo mokestį. Pažymėtina, kad pareiškėjas neginčija paties skolos administravimo mokesčio teisėtumo, tačiau ginčija jo taikymo pagrįstumą. Pareiškėjo teigimu, dėl banko sistemų trikdžių pareiškėjo įmokos, skirtos kreditui pagal kredito sutartis padengti, nebuvo laiku įskaitytos į banko sąskaitą, todėl pareiškėjui buvo pritaikytas skolos administravimo mokestis.

Bankas teigia, kad visose kredito sutartyse nustatyta, kad įmokos mokėjimo diena – kiekvieno mėnesio 26 diena, tačiau pareiškėjas nuolat kredito įmokas moka pažeisdamas kredito sutartyse nustatytus įmokų grąžinimo grafikus, todėl bankas pagrįstai, laikydamasis kredito sutarčių sąlygų už kiekvieną kredito sutartį taikė skolos administravimo mokestį ir jį nurašė iš pareiškėjo banko sąskaitos.

Pareiškėjo ir banko santykius reglamentuoja kredito sutarčių nuostatos. Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, pareiškėjas su banku buvo sudaręs iš viso penkias kredito sutartis studijų įmokai ir gyvenimo išlaidoms padengti. Kredito sutartyse nustatytuose kredito grąžinimo grafikuose ginčo šalys nustatė, kad kredito grąžinimo data bus kiekvieno mėnesio 26 diena. Kredito sutarčių Bendrosios dalies 18 punkte nustatyta pareiškėjo pareiga užtikrinti, kad įmokos pagal kredito sutartis būtų mokamos kiekvieną mėnesį kredito sutarties Specialiojoje dalyje nurodytomis dienomis ir kad pareiškėjo banko sąskaitoje įmokos mokėjimo dieną būtų pakankamas piniginių lėšų likutis įmokai padengti. Turimais duomenimis, ginčo bylai aktualių laikotarpiu (2020 m. kovo 26 d. bei 2020 m. rugpjūčio 26 d.) pareiškėjo banko sąskaitoje nebuvo pakankamai lėšų kredito įmokoms pagal visas kredito sutartis padengti (nebuvo pakankamai lėšų net ir įmokai pagal vieną kredito sutartį padengti). Pateiktais duomenimis ir paties pareiškėjo teigimu, lėšas iš kitame banke turimos banko sąskaitos į sąskaitą banke pareiškėjas pervesdavo ne kredito sutartyse nurodytais kredito grąžinimo terminais, tačiau kiekvieno kito mėnesio 9 arba 10 dieną, t. y. pažeisdamas kredito grąžinimo grafikus bei kredito sutartyse nustatytą įpareigojimą užtikrinti, kad banko sąskaitoje įmokos mokėjimo dieną būtų pakankamas piniginių lėšų likutis kredito grąžinimo įmokai padengti.

Pareiškėjas teigia, kad bankas pavėluotai (2020 m. balandžio 14 d.) į jo banko sąskaitą įskaitė jo 2020 m. balandžio 9 d. 17 val. 29 min. inicijuotą 104 Eur mokėjimą iš savo sąskaitos AB SEB banke į savo sąskaitą banke. Banko Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, bankas pareiškėjo 104 Eur mokėjimą gavo 2020 m. balandžio 14 d. ir tą pačią dieną gautą mokėjimą įskaitė į pareiškėjo banko sąskaitą. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas 104 Eur mokėjimą inicijavo ne banko darbo valandomis (17 val. 29 min.), o kita diena (2020 m. balandžio 10 d.) buvo Didysis penktadienis ir po jo einantis šventinis laikotarpis (Šv. Velykos), tada SEPA

mokėjimai nebuvo vykdomi. Svarbu pažymėti, kad informacija apie tai, kad mokėjimai eurais į kitus SEPA erdvės valstybėse registruotus bankus, pateikti 2020 m. balandžio 9 d. po 16 val., bus vykdomi kitą artimiausią visų bankų darbo dieną – balandžio 14 d., buvo pateikta tiek viešojoje erdvėje, tiek AB SEB banko viešai prieinamoje informacijoje, todėl pareiškėjas, norėdamas, kad jo 2020 m. balandžio 9 d. inicijuotas mokėjimas pasiektų jo sąskaitą banke tą pačią dieną, turėjo inicijuoti mokėjimą banko darbo valandomis. Tačiau svarbu pažymėti, kad pareiškėjo įmokos pagal kredito sutartis mokėjimo diena buvo ne balandžio 9 d., o kovo 26 d., tai reiškia, kad pareiškėjas jau vėlavo mokėti kredito įmokas pagal nustatytus kredito grąžinimo grafikus.

Taigi, priešingai, nei teigia pareiškėjas, kredito įmokų grąžinimas vėlavo dėl paties pareiškėjo veiksmų, o ne dėl banko sistemos trikdžių. Ginčo byloje nėra duomenų, kad, kaip teigia pareiškėjas, dėl banko sistemos trikdžių pareiškėjo mokėjimai nebuvo laiku įskaitomi į banko sąskaitą ir tai sąlygojo pradelstas įmokas.

Kredito sutarčių 38 punktą reglamentuoja netesybas už pavėluotus mokėjimus. Minėtame punkte nustatyta, kad „kredito gavėjui netinkamai vykdant sutartyje numatytus įsipareigojimus, ko pasekoje susidaro pradelsti mokėjimai viršijantys 10 Lt arba ekvivalentu eurais, kredito gavėjas įsipareigoja kiekvienu atveju susidarius tokio dydžio pradelstiems mokėjimams sumokėti bankui susidariusios skolos administravimo mokestį lygų 20 litų arba ekvivalentu eurais.“ Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, bankas pareiškėjui pritaikė 5,79 Eur skolos administravimo mokestį už kiekvienos kredito sutarties sąlygų pažeidimą ir 2020 m. balandžio 14 d., 2021 m. rugsėjo 10 d. bei 2020 m. spalio 9 d. jį nurašė iš pareiškėjo banko sąskaitos.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.921 straipsnis reglamentuoja banko ir kliento tarpusavio reikalavimų įskaitymą: „Banko ir kliento piniginiai reikalavimai, susiję su sąskaitos kreditavimu, banko paslaugų apmokėjimu, palūkanų mokėjimu, pasibaigia įskaitymo būdu, jeigu banko sąskaitos sutartis nenustato ko kita.“ Kredito sutarčių 39 punkte nustatyta banko teisė nurašyti priskaičiuotas papildomas palūkanas, delspinigius ir skolos administravimo mokestį kredito sutartyje nustatyta tvarka. Kaip ir buvo minėta, pareiškėjas buvo pradėjęs mokėjimus pagal kredito sutartyse nustatytus kredito grąžinimo grafikus, todėl bankas pritaikė skolos administravimo mokestį už kiekvienos kredito sutarties sąlygų pažeidimą ir jį nurašė iš pareiškėjo banko sąskaitos.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas nesilaikė kredito sutartyse nustatyto kredito grąžinimo grafiko ir vėlavo mokėti kredito įmokas, bei į tai, kad kredito sutartyse buvo nustatyta banko teisė pareiškėjui netinkamai vykdant kredito sutartyse nustatytus įsipareigojimus taikyti susidariusios skolos administravimo mokestį ir jį nurašyti iš pareiškėjo banko sąskaitos, darytina išvada, kad bankas pagrįstai pareiškėjui pritaikė 57,90 Eur skolos administravimo mokestį už visų kredito sutarčių pažeidimus ir pagrįstai jį nurašė iš pareiškėjo banko sąskaitos.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis